

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 05, 2020

Nummer 5, 2020

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:696](#) 25-02-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:698](#) 25-02-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:249](#) 18-02-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:311](#) 30-01-2020

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2020:79](#) 29-01-2020

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2020:734](#) 06-02-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:690](#) 31-01-2020

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2020:420](#) 15-01-2020

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2019:5777](#) 24-12-2019

RECHTSPRAAK

Leeghalen kamer verzorgingstehuis. Daad van zuivere aanvaarding?

Moeder overlijdt in 2014. Dochter Y is als legitimaris schuldeiser van de nalatenschap en stelt dat broer X deze zuiver heeft aanvaard door gedragingen (art. 4:192 oud BW), voordat X beneficiair aanvaardde. X heeft moeders kamer in het verzorgingstehuis (gedwongen) leeggehaald en van de ervenrekening – volgens X in opdracht van moeder – gebak en cadeaubonnen betaald voor het verplegend personeel. Een notaris heeft bevestigd dat X slechts beheershandelingen heeft verricht.

Volgens het hof heeft X haar stelling onvoldoende onderbouwd en kan niet worden geoordeeld dat X de nalatenschap zuiver heeft aanvaard.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 25-02-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:698

Zaaknummer: 200.236.200_01

Rechters: Y.L.L.A.M. Delfos-Roy, M.E. Smorenburg en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen: 4:192 BW

RECHTSPRAAK

***Tuchtrecht. Notaris krijgt opdracht van erfgenaam en executeur.
Inherent tegenstrijdige belangen.***

Zoon B is (beoogd enig) erfgenaam en neef E is executeur in de nalatenschap van A. E heeft een advocaat verzocht om E en B bij te staan in de gerezen problemen rondom de afwikkeling van de nalatenschap. Deze advocaat verzoekt vervolgens zijn kantoorgenoten X (kandidaat-notaris) en Y (notaris) om notariële bijstand. X en Y bevestigen de opdracht aan B en E. Daarbij merken X en Y op dat de belangen van B en E vooralsnog parallel lopen, reden waarom X en Y vooralsnog voor beiden kunnen optreden. B beraadt zich dan nog over het aanvaarden of verwerpen van de nalatenschap.

Volgens het hof brengt het tegelijkertijd verrichten van notariële werkzaamheden voor een executeur en voor een van de erfgenamen mee dat inherent tegenstrijdige belangen worden behartigd, te weten die van de nalatenschap (de gemeenschap als geheel) en die van een erfgenaam (een deelgenoot in de gemeenschap tegenover andere deelgenoten). Dit betekent dat de notarissen niet tegelijk de belangen van E en B konden behartigen. Het hof volgt de notarissen niet in hun stelling dat zij uitsluitend als partijnotaris voor E zijn opgetreden, nu de opdrachtbevestiging aan zowel E als B is verzonden. De belangen van E en B liepen per definitie (behoudens wellicht in zeer uitzonderlijke gevallen) van aanvang af niet parallel.

X en Y hadden de opdracht niet in deze vorm mogen aanvaarden. Door dit wel te doen zijn verschillende problemen ontstaan, waaronder de indiening van onjuiste declaraties bij de nalatenschap. De werkzaamheden van X en Y zijn gedeclareerd via de declaraties van de advocaat, terwijl niet al deze werkzaamheden voor rekening van de nalatenschap hadden mogen komen. Dit rekent het hof Y als de notaris, als eindverantwoordelijke in het dossier, zwaar aan.

Het hof legt Y de maatregel van berisping op. X krijgt een waarschuwing.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:249

Zaaknummer: 200.259.878/01 NOT en 200.260.253/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, G.C.C. Lewin en B.J.M. Gehlen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Papieren schenking en schenkbelasting. Tijdstip van verkrijging. Waardering.

De oom van X heeft in 2017 aan X een schenking gedaan in de vorm van een schuldigerkenning, in beginsel pas opeisbaar bij het overlijden van de oom. De oom is tot herroeping van de schenking bevoegd in geval van zijn faillissement en dergelijke. In geschil is of voor de schenkbelasting X verkrijgt op het moment van de schuldigerkenning of op het moment van de feitelijke betaling.

Volgens de rechtbank is sprake van een schenking onder ontbindende (niet opschortende) voorwaarde. Artikel 1 lid 9 SW 1956 bepaalt voor een schenking onder opschortende voorwaarde, dat de schenking fiscaal wordt geacht tot stand te komen bij vervulling van de voorwaarde. Dit is niet geregeld voor een schenking onder ontbindende voorwaarde. De verkrijging vindt hier fiscaal plaats op het moment van de schuldigerkenning.

De stelling dat de (onzekere) vordering van X geen waarde heeft, wijst de rechtbank af. Hierbij is van belang dat de oom X jaarlijks 6% rente betaalt. Ook gezien de huidige marktrente is er geen reden voor afwaardering van de vordering.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 15-01-2020

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2020:420

Zaaknummer: AWB - 19 _ 4302

Rechters: R.A. Eskes

Wetsartikelen: 1 SW 1956

RECHTSPRAAK

***Periodieke uitkering aan ANBI afhankelijk van twee levens.
Periodieke gift voor de inkomstenbelasting. Sterftekans geen issue.***

X en zijn echtgenote Y hebben gedurende een periode van vijf jaren een periodieke uitkering geschonken aan een ANBI. De schenking vervalt bij het overlijden van de langstlevende van X en Y. In geschil is of sprake is van een – voor de inkomstenbelasting aftrekbare – periodieke gift. De rechtbank antwoordt bevestigend.

De wettekst noch de wetsgeschiedenis dwingt ertoe om onder 'overlijden' in artikel 6.34 Wet IB 2001 enkel het overlijden van de belastingplichtige te verstaan, aldus de rechtbank.

Het beloop van de uitkering moet afhankelijk zijn van een toekomstige onzekere gebeurtenis. Deze onzekere gebeurtenis dient van wezenlijke betekenis te zijn. Hiervan is sprake als het overlijdensrisico ongeveer 1% bedraagt (zie HR 30 oktober 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC4756). Uit de parlementaire geschiedenis bij de voorloper van artikel 6.34 Wet IB 2001 leidt de rechtbank af dat de wetgever geschillen over de vraag of in een voorkomend geval sprake is van een wezenlijke onzekerheid heeft willen voorkomen, zulks niet enkel bij periodieke giften die van één leven afhankelijk zijn. De wet verwijst ook niet naar het overlijden van de belastingplichtige, maar meer in het algemeen naar 'overlijden'.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 24-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2019:5777

Zaaknummer: AWB - 17 _ 5167

Rechters: J.H. Bogert, C.A.F.M. Stassen en I.J.F.A. van Vijfeijken

Wetsartikelen: 6.34 Wet IB 2001 en 6.38 IB 2001

RECHTSPRAAK

Liechtensteinse familiestichting. Overboekingen ter uitvoering stichtingsreglement geen belaste schenking.

Vader is in 1995 overleden. Hij heeft tijdens leven geld ingebracht in een Liechtensteinse stichting (Stiftung). Kort voor zijn overlijden hebben vader en zijn echtgenote (moeder) hun huwelijkse voorwaarden opgeheven.

Na vaders overlijden zijn moeder en de vier kinderen de begunstigden van het stichtingsvermogen. Moeder heeft vervolgens gezorgd voor de opening van subrekeningen voor de kinderen en overboeking van gelden van de stichting naar deze rekeningen, overeenkomend met de waarde van hun begunstiging. Na een inkeerprocedure ten aanzien van de inkomstenbelasting, is thans in geschil of moeder door die overboekingen schenkingen heeft gedaan aan de kinderen.

Volgens de rechtbank is dat niet het geval. Moeder voerde een verplichting uit op grond van het reglement van de stichting, zodat geen sprake was van vrijgevigheid. In het midden kan blijven of moeder bij de opheffing van de huwelijkse voorwaarden (feitelijk) gerechtigd is geworden tot het stichtingsvermogen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 06-02-2020

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2020:734

Zaaknummer: AWB - 18 _ 2884

Rechters: J.J. Westerbaan, J.J. Engel en A.P. Vaatstra

Wetsartikelen: 1 SW 1956 en 7:186 BW

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Bezwaar en beroep tegen WOZ-beschikking ten name van de erven.

Erflater overlijdt eind 2015 en is (mede-)eigenaar van een woning. De WOZ-beschikking voor het belastingjaar 2017 is ten name van de erven gesteld. Namens de gezamenlijke erfgenamen is bezwaar ingediend tegen deze beschikking, waarbij X zich als een van de erven heeft gepresenteerd. Tegen de afwijzende uitspraak gaat X op persoonlijke titel in beroep. Volgens de rechtbank kon X hierin niet worden ontvangen (ECLI:NL:RBOBR:2018:6414).

X kan in fiscale zin niet worden vereenzelvigd met 'de erven'. Een individuele erfgenaam enerzijds en de erven anderzijds zijn te onderscheiden fiscale rechtssubjecten. X is in beroep een andere weg ingeslagen dan de eerder door haar ingeslagen weg. Dit verhoudt zich niet met het gesloten stelsel van rechtsmiddelen (art. 26a AWR).

Het hof bevestigt het oordeel van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 30-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:311

Zaaknummer: 19/00106

Rechters: J.M. van der Vegt

Wetsartikelen: 26a AWR, 30 lid 1 Wet WOZ, 7:1 lid 1 Awb, 6:6 Awb, 6:5 Awb en 2:1 Awb

RECHTSPRAAK

Executeur-afwikkelingsbewindvoerders jegens erfgenamen aansprakelijk wegens verkoop woning.

Vader heeft drie van zijn (tien) kinderen en een notaris tot executeur-afwikkelingsbewindvoerders benoemd, met de bevoegdheid om de nalatenschap te verdelen (art. 4:171 BW). Het afwikkelingsbewind heeft hij ingesteld in het belang van alle erfgenamen, mede omdat de erfgenamen ongeschikt of onmachtig zouden zijn om in het beheer van de nalatenschap te voorzien.

Tot de nalatenschap behoort onroerend goed. Een kleinzoon (niet erfgenaam) heeft belangstelling voor een deel van het perceel, maar de executeur-afwikkelingsbewindvoerders breken de onderhandeling met hem af. Direct daarop verkopen ze, met machtiging van de kortgedingrechter, het perceel aan een kleindochter van erflater (niet erfgenaam) voor 295.000 euro. Dit is minder dan de WOZ-waarde. Taxaties lopen uiteen van 275.000 euro tot 400.000 euro. Volgens een aantal erfgenamen zijn de executeurs-afwikkelingsbewindvoerders hiermee tekortgeschoten in de zorg van een goed bewindvoerder (art. 4:163 BW).

Volgens het hof waren de executeurs-afwikkelingsbewindvoerders weliswaar tot tegeldemaking bevoegd (art. 4:147 BW), maar zij zijn in de zorg van een goed executeur-afwikkelingsbewindvoerder toerekenbaar tekortgeschoten, omdat zij bij de verkoop niet de belangen van alle erfgenamen in acht genomen hebben.

Gelet op de WOZ-waarde en de uiteenlopende taxaties had van de executeurs-afwikkelingsbewindvoerders mogen worden verwacht dat zij de woning niet zonder instemming of ten minste enige vorm van overleg met alle erfgenamen zo kort na de onderhandeling met de kleinzoon voor 295.000 euro aan de kleindochter zouden verkopen. Hierbij weegt het hof mee dat de executeurs-afwikkelingsbewindvoerders (behalve de notaris) zelf ook erfgenamen zijn. De andere erfgenamen zijn pas anderhalve week na de verkoop aan de kleindochter hiervan op de hoogte gesteld, zodat hun de mogelijkheid is ontnomen om, na het mislopen van de onderhandelingen met de kleinzoon, op een hogere verkoopopbrengst aan te sturen. Het bewind was door vader ingesteld voor alle betrokkenen,

om te komen tot een goede afwikkeling van de nalatenschap. Daar is het niet van gekomen. De executeurs-afwikkelingsbewindvoerders zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de schade voor de nalatenschap (gederfde verkoopopbrengst en kosten).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 25-02-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:696

Zaaknummer: 200.234.193_01

Rechters: Y.L.L.A.M. Delfos-Roy, M.E. Smorenburg en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen: 4:147 BW, 4:163 BW en 4:171 BW

RECHTSPRAAK

Tijdelijk woonrecht echtgenoot (art. 4:28 BW) en gebruiksvergoeding na zes maanden.

Erflater heeft zijn echtgenoot overleden en laat zijn broer als enig erfgenaam achter. De echtgenoot woonde tot erfslaters overlijden zonder vergoeding in de woning van erflater. De echtgenoot mag op grond van artikel 4:28 lid 1 BW de woning zes maanden blijven bewonen zonder vergoeding (dwingend recht, art. 4:41 BW).

De echtgenoot wil de woning blijven bewonen en vordert binnen zes maanden het verzorgingsvruchtgebruik (art. 4:29 BW en art. 4:30 BW). De broer vordert een gebruiksvergoeding over de periode na zes maanden. Volgens de kantonrechter wordt de termijn van zes maanden in artikel 4:28 lid 1 BW verlengd tot het moment waarop de rechter uitspraak doet in de procedure inzake het verzorgingsvruchtgebruik en als de uitspraak in het nadeel van de echtgenoot uitvalt, tot het in de uitspraak genoemde moment waarop de echtgenoot de woning moet verlaten. Een ander oordeel zou in strijd zijn met artikel 6:2 BW.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 31-01-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:690

Zaaknummer: 7842713

Rechters: H.M. van der Ven

Wetsartikelen: 4:28 BW, 4:41 BW, 6:2 BW, 4:29 BW en 4:30 BW

RECHTSPRAAK

Hof wijst verzorgingsvruchtgebruik echtgenoot integraal af.

Erflater heeft zijn echtgenoot overleden en laat zijn broer als enig erfgenaam achter. De echtgenoot verlangt het verzorgingsvruchtgebruik van erflaters woning, inboedel en (secundair) van de rest van de nalatenschap (art. 4:29 BW en art. 4:30 BW). De broer verzoekt om opheffing van de verplichting tot vestiging van het verzorgingsvruchtgebruik (art. 4:33 lid 2 BW). De rechtbank wees het verzoek van de broer toe, het hof bekrachtigt deze beschikking.

Voor zowel artikel 4:29 BW als artikel 4:30 BW is de verzorgingsbehoefte van de echtgenoot maatgevend en kan de erfgenaam deze behoefte aan de orde stellen (art. 4:33 lid 2 BW).

Het hof gaat voor het bepalen van de behoefte uit van de bij partneralimentatie veelal gehanteerde vuistregel, de zogeheten hof-norm, inhoudende dat de behoefte wordt gesteld op 60% van het nettogezinsinkomen. Op basis hiervan heeft de echtgenoot, naast zijn partnerpensioen, een aanvullende behoefte. Het hof is echter van oordeel dat de echtgenoot zelf hierin kan voorzien. De echtgenoot woont sinds 2005 in Nederland, is gezond van lijf en leden, is 46 jaar en heeft geen zorg voor kinderen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 29-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2020:79

Zaaknummer: 200.261.392/01 en 200.261.392/01

Rechters: J.M. van Baardewijk, J.A. van Kempen en F. Ibili

Wetsartikelen: 4:29 BW, 4:30 BW en 4:33 BW